

Ljubljana med počitnicami

Ko se zaprejo šolska vrata, se začne Ljubljana meseca junija in julija prazniti. Še tisti redki Ljubljančani, ki ostanejo v mestu, pa vsak konec tedna vprežejo svoje jeklene konicke in se odpeljejo bodisi na morje ali v hribe. Sedaj, ko je prišla omejitve vožnje za parne in neparne številke, pa so nekatere turistične agencije že pričele prirejati izlete za konec tedna za tiste, ki imajo prepoved vožnje. Kljub temu pa si turistični delavci v Ljubljani trudijo, da bi v poletno mrtvilo vnesli nekaj življenja.

Največja turistična prireditev v tem času v Ljubljani bo

Kmečka ohcet, ki bo trajala od 9. julija do 15. julija. V ponedeljek 9. julija bo ob 19 uri promenadni koncert na Plečnikovem trgu pred Maximarketom, naslednji dan v torek bosta ob 19. uri dva koncerta in sicer na Gornjem trgu narodnih ansamblov, na Prešernovem trgu pa bo promenadni koncert, ob 20. pa bo v Študentskem kulturno-umetniškem centru na Starem trgu, literarni večer ljudske poezije in proze. Tudi v sredo in četrtek bodo, vsakič ob 19. uri promenadni koncerti in sicer v sredo na Prešernovem trgu in v četrtek pred Magistra-

tom, na Prešernovem trgu in na Trgu prekomorskih brigad. Naslednji dan, v petek pa bodo promenadni koncerti in nastopi folklornih skupin pred Magistratom in pred občinskimi središči občin Šiška, Moste in Vič, medtem ko bo ob 20.30 uri na Pogačarjevem trgu pri ljubljanski tržnici, prireditev folklornih plesov in glasbe.

V tem tednu bo v Ljubljani odprtih tudi več razstav in sicer bodo v Galeriji Kompas na Titovi 12 odprli razstavo del likovnih ljubiteljev severovzhodne Slovenije, v Slovenskem etnografskem muzeju pa razstavo lesne obrti v Sloveniji in v galeriji Ars, na Miklošičevi 38, razstavo domače lesene posode. Zadnje dva dni, torej petek in soboto, pa naj bi v Čopovi ulici prodajali tudi izdelke domače obrti. Zaključni del Kmečke ohceti bo v soboto, ko bo ob 11. uri krenil svatovski pohod z Gospodarskega razstavišča po Titovi cesti na Trg osvoboditve, kjer bo prikaz ženitovanjskih običajev Pomurja, pred Magistratom pa bodo med poročnim obredom folklorne skupine prikazale slovenske narodne plesne. Popoldne bo na GR svatovanje, ki se bo nadaljevalo v nedeljo na razstavišču v Gornji Radgoni.

Noč na Ljubljani, ki bi morala biti že 3. julija, so zaradi dežja prestavili in bo v petek 20. julija. Prireditev bodo ob 19.30 uri začeli tekmovalni čolni s sprevedom po Ljubljani, na Čevlarskem mostu pa bodo izpustili poštne golo-be. Ob Ljubljani bodo v tem času koncerti orkestrov godbe na pihala, na Novem trgu pa bo nastop folklorne skupine in narodnozabavnega ansambla. Nekaj po 20. uri pa bo iz Špice krenil proti Tromostovju spreved razsvetljenih čolnov, ki bodo pluli pod ljubljanskimi mostovi. Organizatorji, to je Turistično društvo Ljubljana in Ljubljanska turistična zveza obljublata, da bodo mostovi osvetljeni z bengaličnim ognjem.

V juliju bo v okviru 27. Mednarodnega poletnega festivala tudi vrsta kulturnih prireditev, v Moderni galeriji pa je odprt 13. mednarodni grafični bienale. Zato pa se v juliju obeta zelo malo športnih prireditev; 15. julija bo v Dolu pri Ljubljani kolesarska dirka za pokal Zajc - Keric.

M. V.

Nov odnos do pokojnika

Z izgradnjo upepeljevalnice na Žalah se bo ljubljansko pokopališče počasi začelo spreminjati iz skladovnice kamnov v spominska obeležja in se vključevati v zelene površine mesta. S tem smo storili v Ljubljani velik korak k ohranjanju vrednot prostora. Društvo za upepeljevanje, ki bo ustanovljeno ta mesec, pa pomeni korak k uresničevanju novih idej pri poslovanju in pokopavanju pokojnikov.

Namen društva ni propaganda za upepeljevanje kot način pokopavanja, temveč razvijanje organizirane poti vplivanja na opravljanje zaključnih pogrebnih slovesnosti in graditev moralno etičnega odnosa do pokojnika.

Odziv za upepeljevanje pokojnikov je bil po izgradnji upepeljevalnice v Ljubljani mnogo večji, kot smo pričakovali. V programu gradnje upepeljevalnice so predvideli, da bo v prvih 10 letih doseglo upepeljevanje 32 odstotkov vseh pokopov. Od 1. januarja do 30. junija letos pa je bilo od 923 pokopov na pokopališču Žale kar 223 ali 27,9 odstotka žarnih.

Že med gradnjo upepeljevalnice so se posamezniki iz Slovenije in tudi Jugoslavije zavzemali za ustanovitev društva za upepeljevanje. Inicijativni odbor za ustanovitev društva, ki je delal dve leti, je po široki javni razpravi pripravil pravila društva, ki jih bodo sprejeli na ustanovnem občnem zboru društva. Sprva bo društvo eno samo, vendar odprto do celotnega slovenskega in jugoslovanskega prostora, kasneje pa bo mogoče ustanoviti društva po regijah in zvezo društev v Ljubljani.

R. E.

STANOVANJSKA SAMOUPRAVA

Samoupravna stanovanjska skupnost

Delovni ljudje v združenem delu in občani v krajevnih skupnostih na osnovi samoupravnega sporazuma ustanavljajo samoupravne stanovanjske skupnosti in v njih, po načelu vzajemnosti in solidarnosti, organizirano uresničujejo svoje osebnostne in skupne potrebe in interese pri graditvi, uporabi in gospodarjenju s stanovanji ter zagotavljajo in združujejo sredstva za stanovanjsko izgradnjo, zagotavljajo družbeno pomoč, načrtujejo razvoj stanovanjskega gospodarstva, odločajo o uresničevanju programa tega razvoja in skupno upravljajo s skladom stanovanjskih hiš ter tako zagotavljajo smotno vzdrževanje, obnavljanje in izgradnjo stanovanj in uresničujejo še druge interese na področju stanovanjskega gospodarstva. Stanovanjska skupnost je običajno ustanov-

ljena za območje ene občine. Določena vprašanja, ki so sicer skupnega pomena, pa po svojem značaju presegajo okvir občine oziroma tega skupnosti in so pomembna za vse delovne ljudi in občane v republiki, obravnavajo v Zvezi stanovanjskih skupnosti Slovenije ustanoviteljice Zveze stanovanjskih skupnosti.

Denarna in materialna sredstva, s katerimi so v preteklem obdobju upravljala stanovanjska podjetja, so bila z ustanovitvijo stanovanjskih skupnosti prenešana v njihovo upravljanje. Značilno za ta sredstva je bilo, da so bila razdobljena in predstavljaljo zdaj, ko so prenešana v upravljanje stanovanjskim skupnostim, pomembno družbeno bogastvo. Z ustanovitvijo stanovanjskih skupnosti je bilo torej po-

družbljeno predvsem tisto področje dejavnosti, ki je bilo prej v domeni stanovanjskih podjetij.

Le-ta so se pri upravljanju s sredstvi, ki so se pri njih združevala, obnašala podjetniško in tako ni bil zagotovljen vpliv delovnih ljudi, občanov ter vlagateljev pri odločanju in gospodarjenju s stanovanjskim skladom. Sedaj so stanovanjska podjetja strokovne službe stanovanjskih skupnosti, ali pa njihov sopogodbenuk.

Stanovanjsko skupnost lahko torej ustanovijo delovni ljudje, samoupravno organizirani v OZD in v drugih organizacijah in delovnih skupnostih, in občani - stanovalci, samoupravno organizirani v stanovanjskih hišah v družbeni lastnini (v zborih stanoval-

cev s hišnimi sveti), združeni v krajevni skupnosti. K sporazumu pa lahko pristopijo tudi organizacije združenega dela, interesne skupnosti ali druge organizacije, ki gradijo stanovanja in s svojim delom posegajo na to področje. Enako pravico imajo tudi društva lastnikov stanovanj, društva upokojencev in invalidov, etazni lastniki stanovanj in najemniki poslovnih prostorov, delovni ljudje zaposleni pri zasebnikih in stanovanjske zadruge. Stanovanjske zadruge po nekajletnem mirovanju postopoma postajajo znova del našega sistema v stanovanjskem gospodarstvu. Stanovanjska zadruga sloni prav tako na načelu vzajemnosti med delovnimi ljudmi, na svobodnem dogovarjanju in usklajevanju interesov, zato je najprimernejša oblika za združevanje individualnih

interesov s širšimi družbenimi interesi pri graditvi in vzdrževanju stanovanjskih hiš. Zlasti v mestih in industrijskih središčih bi usmerjanje stanovanjske graditve zasebnikov prek stanovanjskih zadrug lahko pripeljalo do etazne lastnine v večnadstropnih stanovanjskih hišah, kar bi pomenilo veliko racionalizacijo v izrabi prostora, obsega komunalnega opremljanja ipd. Z republiškim zakonom o stanovanjskih zadrukah so bili ustvarjeni pogoji za delo zadrug, da se razvijajo kot nedobičarske organizacije na samoupravnih osnovah in postajajo vse bolj privlačne za delovne ljudi, da se v večjem številu odločajo za to obliko združevanja zaradi zadovoljevanja lastnih potreb po stanovanju.

(Se nadaljuje)

BERTA OLUP